

	<p>Универзитет у Новом Саду Пољопривредни факултет 21000 Нови Сад, Трг Д. Обрадовића 8 Тел: 021/485-3219; Факс: 021/459-761; E-mail: nastava@polj.uns.ac.rs; http://polj.uns.ac.rs</p>		
	<p>Акредитација студијског програма</p>		
	<p>МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ</p>	<p>УРЕЂЕЊЕ, КОРИШЋЕЊЕ И ЗАШТИТА ВОДА</p>	

**ДОКУМЕНТАЦИЈА ЗА АКРЕДИТАЦИЈУ
СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
МАСТЕР АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА**

**УРЕЂЕЊЕ, КОРИШЋЕЊЕ И ЗАШТИТА
ВОДА**

Нови Сад, март, 2019.

	Универзитет у Новом Саду Пољопривредни факултет		
	Акредитација студијског програма		
	МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ	УРЕЂЕЊЕ, КОРИШЋЕЊЕ И ЗАШТИТА ВОДА	

СТАНДАРДИ И УПУТСТВА ЗА АКРЕДИТАЦИЈУ СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА I И II СТЕПЕНА

Увод

Стандард 1. Структура студијског програма

Стандард 2. Сврха студијског програма

Стандард 3. Циљеви студијског програма

Стандард 4. Компетенције дипломираних студената

Стандард 5. Курикулум

Стандард 6. Квалитет, савременост и међународна усаглашеност студијског програма

Стандард 7. Упис студената

Стандард 8. Оцењивање и напредовање студената

Стандард 9. Наставно особље

Стандард 10. Организациона и материјална средства

Стандард 11. Контрола квалитета

Додатни стандарди за студијске програме који се изводе на светском језику, за заједничке студијске програме, за ИМТ програме, за студије на даљину и за студије у јединицама без својства правног лица ван седишта установе

Стандард 12. Студије на светском језику

Стандард 13. Заједнички студијски програм

Стандард 14. ИМТ (интердисциплинарни, мултидисциплинарни и трансдисциплинарни) студијски програм

Стандард 15. Студије на даљину

Стандард 16. Студије у високошколској јединици без својства правног лица ван седишта установе

ТАБЕЛЕ

ПРИЛОЗИ

УВОДНА ТАБЕЛА

Назив студијског програма:	Уређење, коришћење и заштита вода
Високошколска установа у којој се изводи студијски програм:	Пољопривредни факултет, Универзитет у Новом Саду
Образовно – научно/образовно – уметничко поље:	Техничко-технолошке науке
Научна, стручна или уметничка област:	Уређење, коришћење и заштита вода
Врста студија:	Мастер академске студије
Обим студија изражен ЕСПБ бодовима:	60 ЕСПБ
Назив дипломе:	Мастер инжењер пољопривреде
Дужина студија:	1 година (два семестра)
Година у којој је започела реализација студијског програма:	1968/69
Година када ће започети реализација студијског програма (ако је програм нов):	-
Број студената који студира по овом студијском програму:	5
Планирани број студената који ће се уписати на овај студијски програм:	10
Датум када је програм прихваћен од стране одговарајућег тела (навести ког):	Наставно-научно веће Пољопривредног факултета 27.02.2019. Сенат Универзитета у Новом Саду 28.03.2019.
Језик на коме се изводи студијски програм:	Српски језик
Година када је програм акредитован:	2008., 2013., 2019.
Web адреса на којој се налазе подаци о студијском програму:	http://polj.uns.ac.rs

[Стандарди](#)

Стандард 1. Структура студијског програма

Студијски програм садржи елементе утврђене законом (који се детаљно исказују у одговарајућим стандардима)

Упис кандидата се врши на основу Конкурса. Одлуку о расписивању конкурса доноси Сенат Универзитета, а на предлог Научно-наставно већа факултета. На студије другог степена, дипломске академске - мастер студије овог студијског програма може се уписати лице које има претходно завршене студије првог степена - основне четворогодишње академске студије. Рангирање кандидата по конкурсу утврђује се на основу просечне оцене остварене на основним студијама и времена студирања на основним студијама, а у оквиру броја пријављених кандидата за сваки студијски програм у складу са утврђеном квотом за упис.

Студије се састоје из обавезног подручја, које обухвата опште-образовне и стручне предмете из области уређења, коришћења и заштите вода и уже области по избору. У прилогу се налази наставни план - листа предмета обавезног и изборног подручја са недељним фондом часова ефективне наставе (предавања и вежбе), бодовна вредност сваког предмета исказана у ЕСПБ, као и садржаји (програми) предмета са дефинисаним обавезама студента, начином полагања испита и препорученом литературом.

Студије се изводе кроз наставу предмета који су наведени у листи предмета. Настава се изводи кроз семестре, од којих сваки траје 15 недеља, два семестра чине академску годину. Укупан број ЕСПБ по семестру је 30, а за академску годину најмање 60. Укупно трајање студија је 1 година (2 семестара), за које време студент треба да оствари најмање 60 ЕСПБ, укључујући ту и бодове за дипломски-мастер рад.

Дипломске академске – мастер студије се завршавају израдом и одбраном завршног-мастер рада, као самосталног рада студента, а који мора бити из једног од стручних предмета. Израдом и одбраном завршног – мастер рада студент показује самосталност и креативност у примени теоријских и практичних знања из одабране области уређења, коришћења и заштите вода. Завршни – мастер рад, студент може да пријави и израђује током другог семестра, а обезбеђује му 20 ЕСПБ бодова. Број бодова којим се исказује завршни-мастер рад, односно завршни део студијског програма, улази у укупан број бодова потребних за завршетак студија. Предуслови за упис појединих предмета виде се у прилогу где су дате листе обавезних и изборних предмета и њихови садржаји (програми).

У првом семестру студент се опредељује за по један изборни предмет из одговарајућих група изборних предмета, водећи рачуна да укупан ЕСПБ у академској години буде најмање 60. Пријављивање изборних предмета мора се обавити до почетка извођења наставе. У понуди изборних предмета налазе се и неки од предмета који су обавезни или изборни и на другим студијским програмима.

Прилози за стандард 1:

[Прилог 1.1. Публикација установе](#)

[Стандарди](#)

Стандард 2. Сврха студијског програма

Студијски програм има јасно дефинисану сврху и улогу у образовном систему, доступну јавности.

Сврха студијског програма мастер академских студија је да се формирају стручњаци који ће моћи на адекватан начин да решавају многобројне проблеме везане за уређење, коришћење и заштиту вода у пољопривреди и водопривреди, у складу са потребама и развојем државе.

Исход процеса студирања је стручњак са академским образовањем који поседује значајно проширена и продубљена знања у односу на знање стечено на основним академским студијама и које представља основу за оригиналност у развијању и/или примени идеја, као и знање неопходно за разумевање научне основе, често у контексту истраживања, из области уређења, коришћења и заштите вода.

Хидролошку ситуацију у Србији карактерише велика неравномерност падавина у току године: у зимско пролећном периоду јављају се вишкови воде, (поплаве, угроженост спољашњим и унутрашњим водама) а у летње-јесењем периоду честа је појава дефицита воде. Глобалне климатске промене утичу на чешће појаве суше, која повремено добија размере елементарне непогоде. Због тога је рентабилна пољопривредна производња незамислива без уређења, коришћења и заштите вода, поготову узимајући у обзир чињеницу да се у Србији наводњава око 3% пољопривредних површина, по чему Србија спада у најнеразвијеније земље у региону.

У том смислу сврха студијског програма је развијање општих и стручних компетенција. У оквиру развијања општих компетенција, развијају се инструменталне, интерперсоналне и системске компетенције, које се огледају у: способности разумевања и решавања проблема у различитим ситуацијама које проистичу током рада везаног за техничко-технолошку научну област; способности примене свога знања, разумевања и способности за решавање проблема у новом или непознатом окружењу у ширим или мултидисциплинарним контекстима повезаним са техничко-технолошким пољем; способност интеграције знања у решавању сложене проблематике; способност логичког расуђивања на основу доступних информација, формулисања сопственог мишљења, претпоставки и извођења закључака; способност пласирања и публикавања различитих научних и стручних информација, давање мишљења и размењивање идеја; способност примене стечених фундаменталних знања из техничко-технолошких и сродних природних наука; способност за самостални и тимски истраживачки рад; способност планирања и извођења експеримената; способност за научно засновану интерпретацију експерименталних података; способност ефикасне научне комуникације; способност руковођења истраживачким тимовима и организацијама; формирање става о неопходности перманентног усавршавања.

У складу са основним циљевима Пољопривредног факултета у Новом Саду, који реализује овај мастер програм, јесу и могућности запослења. Наиме, Мастер инжењер пољопривреде је оспособљен за рад у истраживачким центрима различитих државних, приватних и јавних предузећа, као и у лабораторијама на Факултетима или Институтима. Мастер инжењер пољопривреде је оспособљен за наставак даљег сопственог усавршавања, на специјалистичким академским и докторским студијама у оквиру сродних научних области.

Прилози за стандард 2:

[Прилог 1.1.](#) Публикација установе

Стандард 3. Циљеви студијског програма

Студијски програм има јасно дефинисане циљеве.

Циљ студијског програма је образовање и оспособљавање студената за стручни и научни рад у области уређења, коришћења и заштите вода. Студент треба да стекне широко знање и разумевање научне основе уређења, коришћења и заштите вода, односно знање у оквиру ових области.

Циљеви студијског програма мастер академских студија су постизање компетенција које означавају завршетак мастер академских студија, одређени степен специјализације, као и оспособљеност за истраживачки рад из области уређења, коришћења и заштите вода. Под овим се мисли на развијање општих компетенција: објективног вредновања свог рада и рада других, комуницирања са стручњацима из других области, поседовање професионалне етике, способност управљања и независног рада, овладавање методима истраживања, извођења експеримената, статистичку обраду података и тумачење резултата, креативност и др. Циљ програма је и развијање предметно-специфичних компетенција: детаљно познавање начина и метода за уређење, коришћење и заштиту вода, самостално спровођење мера заштите земљишта и водних ресурса у функцији одрживог развоја мелиорација и пољопривреде; примену одговарајућих мера за заштиту земљишта од штетног дејства воде и одговарајућих мера за повећање ефикасности усвајања воде и продуктивности воде у пољопривреди; самосталној изради студија и пројеката у области уређења, коришћења и заштите вода.

Ови циљеви постижу се разноврсним методама наставе: класична предавања, лабораторијске вежбе, теренске вежбе и методе интерактивне наставе. Од метода интерактивне наставе користе се индивидуалне, групне односно тимске колаборативне и кооперативне методе активног учења.

Један од циљева студијског програма је и развој специфичних вештина које се односе на стратешки приступ сагледавању најважнијих елемената уређења, коришћења и заштите вода у смислу дугорочног развоја пољопривредне производње са становишта очувања животне средине, као и очувања и рационалног коришћења земљишта и воде, као природних ресурса од највећег значаја. Циљ студијског програма је и развијање способности интегрисања знања, решавање сложених проблема уз прихватање етичке одговорности и разумевање сложених друштвених односа.

Циљ програма је и развијање вештина учења, као и општих и стручних компетенција, које би омогућиле наставак школовања у смислу оспособљавања за научно истраживачки рад у уско специјализованим областима.

У најширем смислу речи, циљ овог студијског програма је школовање свестраног, друштвено одговорног и стручног мастер инжењера способног да се суочи са сложеним проблемима комплексног уређења, коришћења и заштите вода које савремено друштво намеће.

Циљеви студијског програма су у складу са основним задацима и циљевима Пољопривредног факултета у Новом Саду у смислу усклађивања образовног система у складу са Болоњским процесом, односно постепено омогућавање студентима укључивање у европски високошколски образовни простор и реализацију заједничке европске пољопривредне политике.

Основна оријентација студијског програма је промовисање европске сарадње у осигурању квалитета, са нагласком на развој компатибилних критеријума и метода студирања. То значи прихватање европских димензија у високом образовању, међуинституционалне сарадње и шеме мобилности, као и интегралних програма студирања и истраживања у области уређења, коришћења и заштите вода.

Циљеви студијског програма су конкретни, оствариви с обзиром на расположиве ресурсе, и ближе дефинишу образовну и друге делатности високошколске установе. Све активности Факултета, а посебно развој овог студијског програма, су у складу са усвојеном мисијом и циљевима. Факултет периодично преиспитује своју мисију и циљеве, вреднујући сврсисходност студијских програма у процесу планирања и расподеле расположивих ресурса.

Прилози за стандард 3:

[Прилог 1.1.](#) Публикација установе

[Стандарди](#)

Стандард 4. Компетенције дипломираних студената

Савладавањем студијског програма студент стиче опште и предметно-специфичне способности које су у функцији квалитетног обављања стручне, научне и уметничке делатности. Опис квалификације која произилази из студијског програма мора одговарати одређеном нивоу националног оквира квалификација.

Стечено знање дипломираном-мастер студенту обезбеђује стручност за рад у научним лабораторијама и истраживачким центрима, институтима и факултетима у области пољопривреде и водопривреде, односно биотехничких наука.

По завршетку студија, студенти на овом нивоу образовања имају следеће **способности (вештине)**, односно **компетенције**:

- способност разумевања и решавања проблема у различитим ситуацијама које проистичу током рада везаног за биотехничку научну област
- способност примене свога знања, разумевања и способности за решавање проблема у новом или непознатом окружењу у ширим или мултидисциплинарним контекстима повезаним са техничко-технолошким пољем.
- способност интеграције знања у решавању сложене проблематике,
- способност логичког расуђивања на основу доступних информација, формулисања сопственог мишљења, претпоставки и извођења закључака
- способност пласирања и публикавања различитих научних и стручних информација, давање мишљења и размењивање идеја
- способност примене стечених фундаменталних знања из биотехничких и сродних природних наука
- способност за самостални и тимски истраживачки рад
- способност планирања и извођења експеримената
- способност за научно засновану интерпретацију експерименталних података
- способност ефикасне научне комуникације
- способност руковођења истраживачким тимовима и организацијама
- формирање става о неопходности перманентног усавршавања.

Прилози за стандард 4:

[Прилог 4.1.](#) Додатак дипломи.

Стандард 5. Курикулум

Курикулум студијског програма садржи листу и структуру обавезних и изборних предмета и модула и њихов опис. Основна изборност уметничких студија уграђена је у главни предмет.

Мастер академске студије: Уређење, коришћење и заштита вода су организоване као наставак првог степена студије под истим називом. Организоване су тако да их чини 3 обавезна предмета из уже струке, 2 изборна предмета која ближе усмеравају студенте жељеном профилу и изради завршног - мастер рада. Услови за упис су дефинисани у Стандарду 7. Предмети који су предвиђени Планом (Табела 5.1.) обухватају обавезне предмете из области уређења, коришћења и заштите вода са циљем да се стекну основна знања из одрживог газдовања водом и земљиштем на пољопривредном подручју. Исту улогу имају понуђени изборни предмети. Ти предмети омогућају формирање неколико профила у овој мелиоративној области: Заштита животне средине, одрживо коришћење вода и земљишта, заштита вода, управљање радом мелиоративних система, одводњавање, критеријуми за коришћење система за наводњавање. На крају, завршни-мастер рад треба да представља самостални рад као припрему за самостални стручно-научни приступ решавању проблема из области уређења, коришћења и заштите вода, пре свега, на мелиорисаном пољопривредном подручју.

Табеле и Прилози за стандард 5:

Табела 5.1. Распоред предмета по семестрима и годинама студија.

Табела 5.1 а. Распоред предмета по семестрима и годинама студија за основне струковне студије (ОСС), специјалистичке струковне студије (ССС) и основне академске студије (ОАС).

Табела 5.1б. Распоред предмета по семестрима и годинама студија за студије другог степена студија: МАС, МСС и САС.

Табела 5.1в. Распоред предмета по семестрима и годинама студија за интегрисане студије

Табела 5.2. Спецификација предмета.

Табела 5.2.а. Књига предмета - студијски програм Уређење коришћење и заштита вода

Табела 5.3. Изборна настава на студијском програму.

Табела 5.4. Листа предмета на студијском програму другог нивоа, по типу предмета: (Академско-општеобразовни предмети, Теоријско-методолошки предмети, Научно, односно уметничко стручни, Стручно апликативни и Стручни, односно уметничко-стручни предмети)

Извештај 1. Извештај о структури студијског програма (овај извештај следи из електронског формулара и формира се након уноса и обрачуна свих података у електронском формулару) формулара).

Блок табела 5.1. Студијски програм са изборним подручјем-модулима.

Прилог 5.1. Књига предмета (у документацији и на сајту институције).

Прилог 5.2. Одлука о прихватању студијског програма од стране стручних органа високошколске установе.

Прилог 5.3. Програм научноистраживачког односно уметничко истраживачког рада (уз захтев за акредитацију студијског програма другог степена, мастер академских студија).

Прилог 5.4. Решење о акредитацији научноистраживачке организације рада (уз захтев за акредитацију студијског програма другог степена, мастер академских студија).

Стандард 6. Квалитет, савременост и међународна усаглашеност студијског програма

Студијски програм је усклађен са савременим светским токовима и стањем струке, науке и уметности у одговарајућем образовно-научном, односно уметничко-образовном пољу и упоредив је са сличним програмима на иностраним високошколским установама, а посебно у оквиру европског образовног простора.

Студијски програм Уређење, коришћење и заштита вода је конципиран тако, да на интердисциплинаран, целовит и свеобухватан начин пружа студентима најновија научна и стручна сазнања из истоимене области.

Студијски програм је усаглашен са савременим и актуелним научним и стручним сазнањима, а упоредив је са програмима, на пољопривредним факултетима других универзитета у нашем окружењу, који су потписници болоњске декларације. Основни принципи усаглашености се огледају у следећем: (1) Основне студије трају 4 године, дипломске академске-мастер једну годину, а докторске студије трају 3 године, (2) предмети су једносеместрални, (3) постоји кредитни систем, (4) постоје изборни предмети (5) постоји практичан рад студената, (6) јасно су дефинисани циљеви и исход студирања, односно знања и вештине, које студент стиче после завршених основних академских студија.

Овај програм је усклађен и упоредив са програмима следећих факултета:

1. Slovak University of Agriculture in Nitra, Faculty of Horticulture and Landscape Engineering (<http://www.fzki.uniag.sk/en/home-page/>)
2. University of Natural Resources and Life Sciences, Vienna, Department Wasser-Atmosphäre-Umwelt (WAU) (<https://boku.ac.at/en/>)
3. Wageningen University (<http://www.wageningenuniversiteit.nl>)

Прилози за стандард 6:

Прилог 6.1, 6.2, 6.3. Документација о најмање три акредитована инострани програма, са којим је програм усклађен.

Прилог 6.4. [Nitra](#), [Vienna](#), [Wageningen](#), Pdf документ курикулума акредитованих иностраних студијских програма са којима је студијски програм усклађен (листа предмета).

Стандарди

Стандард 7. Упис студената

Високошколска установа у складу са друштвеним потребама и својим ресурсима уписује студенте на одговарајући студијски програм на основу успеха у претходном школовању и провере њиховог знања, склоности и способности.

Упис студената на академске дипломске студије Уређење, коришћење и заштита вода се врши према условима који су у складу са Сатутом Факултета и одлуком Научно-наставног већа Факултета.

У складу са друштвеним потребама, а водећи рачуна о својим кадровским, материјално-техничким и просторним капацитетима, на мастер академске студије Уређење, коришћење и заштита вода, уписује се на буџетско финансирање и самофинансирање одређен број студената. Овај број се, сваке школске године, одређује посебном одлуком Наставно-научног већа Пољопривредног факултета у Новом Саду.

На мастер академске студије може се уписати лице које је завршило одговарајуће четворогодишње основне академске студије утврђене студијским програмом остваривши најмање 240 ЕСПБ бодова, као и лица која су завршила студије по прописима пре ступања на снагу Закона о високом образовању у четворогодишњем трајању. Приликом уписа, нема пријемног испита и рангирање кандидата се врши на основу постигнутог успеха на основним академским студијама и трајања школовања на основним академским студијама. Класификација пријављених кандидата се врши на основу Правилника, који је дефинисан Статутом Пољопривредног факултета у Новом Саду. Резултати рангирања се приказују јавно, на огласној табли факултета, као и на Web-страни факултетске електронске презентације.

На овај студијски програм се могу уписати и лица која су завршила неки други студијски програма. При томе се врши потпуно или делимично признавање положених испита, у складу са Правилником факултета. Ово признавање врши посебна Комисија, коју формира Декан факултета, односно Наставно-научно веће факултета.

Табеле и Прилози за стандард 7:

[Табела 7.1.](#) Преглед броја студената који су уписани на студијски програм у текућој и претходне две године.

[Табела 7.2.](#) Преглед броја студената који су уписани на студијски програм по годинама студија у текућој школској години.

[Прилог 7.1.](#) Конкурс за упис студената;

[Прилог 7.2.](#) Решење о именовању комисије за пријем студената.

[Прилог 7.3.](#) Услови уписа студената (извод из Статута институције, или други документ) - (прилози су исти као прилози који се дају у документацији за акредитацију установе, уз програм се прилажу само у електронској верзији). Институција је дужна да при упису на мастер студије води рачуна о претходно стеченим компетенцијама кандидата.

Стандарди

Стандард 8. Оцењивање и напредовање студената

Оцењивање студената врши се непрекидним праћењем рада студената и на основу поена стечених у испуњавању предиспитних обавеза и полагањем испита.

Оцењивање студената на академским дипломским студијама Уређење, коришћење и заштита вода се врши према критеријумима који су у складу са Статутом Факултета и Закона о високом образовању.

Коначна оцена, на сваком предмету из студијског програма, формира се на основу континуираног праћења и оцењивања активности и знања студента, које је показао на предиспитним и испитним обавезама. У ове обавезе, генерално спадају: уредно присуствовање настави и вежбама, израда семинарских радова, израда писмених тестова, усмени испит, залагање на другим активностима (практичан рад итд.). Предиспитне и испитне обавезе су дефинисане у програму сваког предмета. Укупан број бодова износи 100, од чега се на предиспитним обавезама може остварити минимално 30, а максимално 70 бодова. Остатак се остварује на испитним обавезама.

Укупан (коначан) успех студента, на сваком појединачном предмету, изражава се оценом од 5 (није положио) до 10 (одличан). Ова коначна оцена се заснива на укупном броју поена, који је студент остварио на предиспитним и испитним обавезама, а према приказаном квалитету стечених знања и вештина. У програму сваког предмета, дефинисан је минимални број поена, који студент мора да оствари на предиспитним обавезама, да би стекао услов за приступ извршавању испитних обавеза. Тај број поена зависи од предвиђеног максималног броја поена, који се може остварити на предиспитним обавезама. Напредовање студента, током школске године, дефинисано је Правилником студирања на основним академским студијама, а у складу са одредбама Статута пољопривредног факултета у Новом Саду.

Табеле и Прилози за стандард 8:

[Табела 8.1.](#) Збирна листа поена по предметима које студент стиче кроз рад у настави и полагањем предиспитних обавеза као и на испиту.

[Табела 8.2.](#) Статистички подаци о напредовању студената на студијском програму.

[Прилог 8.2.](#) Књига предмета - (у документацији и на сајту институције).

[Стандарди](#)

Стандард 9. Наставно особље

За реализацију студијског програма обезбеђено је наставно особље са потребним научним, уметничким и стручним квалификацијама.

За извођење академских дипломских студија Уређење, коришћење и заштита вода ангажовани су наставници и сарадници са Пољопривредног факултета у Новом Саду, из Департамента за уређење вода. Именовани наставници су бирани о научне области које покривају садржај предмета предвиђених. Наставници су научни радници признати у земљи и свету у области свог деловања.

Број наставника одговара потребама студијског програма и функција је броја предмета и броја часова наставе на предметима. Наставу изводи 10 наставника са Пољопривредног факултета, а број наставника је довољан да покрије укупан број часова наставе на студијском програму, тако да наставник остварује просечно 180 часова активне наставе (предавања, вежбе, консултације, практичан рад и сл.) годишње, односно 6 часова недељно. Сви наставници и сарадници су ангажовани са 100% радног времена на Пољопривредном факултету у Новом Саду.

Број сарадника (асистенти и сарадници у настави) одговара потребама студијског програма. Наставу изводе 3 сарадника са Пољопривредног факултета, а број сарадника на студијском програму покрива укупан број часова наставе на студијском програму Уређење, коришћење и заштита вода, тако да сваки сарадник остварује просечно 300 часова вежби годишње, односно 10 часова вежби недељно.

Научне и стручне квалификације наставног особља одговарају образовно-научном пољу, врсти и нивоу задужења. Сваки наставник има најмање пет референци из уже научне, односно стручне области из које изводи наставу на студијском програму.

Табеле и Прилози за стандард 9:

Табела 9. 0. Укупни подаци о наставном особљу у установи (листа се формира приликом уноса података у електронски формулар, установа је обавезна да у ову табелу унесе све податке који се траже).

Табела 9.1. Научне, уметничке и стручне квалификације наставника и задужења у настави

Табела 9.1.а. Књига наставника - студијски програм.....(назив програма)

Табела 9.2. Листа ангажованих наставника са пуним радним временом на студијском програму/свим програмима/друга ВУ.

Табела 9.3. Листа наставника ангажованих са непуним радним временом на студијском програму/свим програмима/друга ВУ.

Табела 9.4. Листа осталих ангажованих наставника - допунски рад на студијском програму/свим програмима/друга ВУ.

Табела 9.5. Листа сарадника ангажованих са пуним радним временом на студијском програму/свим програмима/друга ВУ.

Табела 9.6. Листа сарадника ангажованих са непуним радним временом на студијском програму/свим програмима/друга ВУ.

Табела 9.7. Листа осталих ангажованих сарадника - допунски рад на студијском програму/свим програмима/друга ВУ.

Табела 9.8. Збирни преглед броја свих наставника по областима, и ужим научним или уметничким областима ангажованих на студијском програму/ свим програмима/друга ВУ.

Прилог 9.1. Изводи из електронске базе података (ЕБП) пореске управе републике Србије (ПУРС) са потписом и печатом и то у електронској и папирној форми уз Захтев.

Прилог 9.2. Уговори о раду, избори у звања, дипломе, сагласности, изјаве, МА и М1/М2, наставника са пуним радним временом на студијском програму/свим програмима/друга ВУ.

Прилог 9.3. Уговори о раду, избори у звања, дипломе, сагласности, изјаве, МА и М1/М2, наставника са непуним радним временом на студијском програму/свим програмима/друга ВУ.

Прилог 9.4. Уговори о ангажовању, избори у звања, дипломе, сагласности и изјаве, наставника

- допунски рад на студијском програму/свим програмима/друга ВУ.

Прилог 9.5. Уговори о раду, избори у звања, дипломе, сагласности, изјаве, МА и М1/М2, сарадника са пуним радним временом на студијском програму/свим програмима/друга ВУ.

Прилог 9.6. Уговори о раду, избори у звања, дипломе, сагласности, изјаве, МА и М1/М2, сарадника са непуним радним временом на студијском програму/свим програмима/друга ВУ.

Прилог 9.7. Уговори о ангажовању, избори у звања, дипломе, сагласности и изјаве сарадника - допунски рад на студијском програму/свим програмима/друга ВУ.

Прилог 9.6. Правилник о избору наставног особља на Установи.

Прилог 9.7. Уговори о ангажовању наставника из иностранства на студијском програму;

Прилог 9.8. Одлука Сената и Савета о избору гостујућег професора.

Прилог 9.9. Доказ о боравку за стране држављане издат од надлежног органа.

Додатни прилози:

Установа - Стандард 6. Наставно особље (Табела 6.1 – 6.7 и Прилог 6.3 – 6.8).

[Стандарди](#)

Стандард 10. Организациона и материјална средства

За извођење студијског програма обезбеђују се одговарајући људски, просторни, техничко-технолошки, библиотечки и други ресурси који су примерени карактеру студијског програма и предвиђеном броју студената.

Извођење наставе, припрему и одржавање испита студената мастер академских студија Уређење, коришћење и заштита вода обавља се у Просторијама Пољопривредног факултета у Новом Саду, у одговарајућим просторијама, где је обезбеђен простор од 5,9 м² по студенту. За извођење наставе је обезбеђен довољан број уџбеника (око 47000 библиотечких јединица) а тежиште је стављено на литературу која је доступна на интернету. Департаман и Факултет располажу неопходном опремом али и богатом сарадњом која омогућује активно и квалитетно образовање у теренским условима. Факултет располаже огледним пољима и пољопривредним земљиштем од приближно 380 ха. Студентима је на располагању 74 рачунара у оквиру неколико рачунарских учионица.

Табеле и Прилози за стандард 10:

[Табела 10.1.](#) Листа просторија са површином у високошколској установи у којој се изводи настава на студијском програму:

[Табела 10.2.](#) Листа опреме за извођење студијског програма.

[Табела 10.3.](#) Листа библиотечких јединица релевантних за студијски програм.

[Табела 10.4.](#) Листа уџбеника доступна студентима на студијском програму.

[Табела 10.5.](#) Покривеност обавезних предмета литературом (књигама, збиркама, практикумима..., које се налазе у библиотеци или их има у продаји).

[Прилог 10.1.](#) Доказ о власништву, уговори о коришћењу или уговори о закупу.

[Прилог 10.2.](#) Извод из књиге инвентара.

[Прилог 10.3.](#) Доказ о поседовању информационе технологије, броја интернет прикључака и сл. (ови прилози су исти као прилози који се дају у документацији за акредитацију установе, уз програм се прилажу само у електронској верзији).

Додатни прилози:

Установа - Стандард 9. Простор и опрема (Табела 9.1 – 9.3 и Прилог 9.1 – 9.2).

Стандард 11. Контрола квалитета

Контрола квалитета студијског програма спроводи се редовно и систематично путем самовредновања и спољашњом провером квалитета.

Наставно-научно Веће Факултета је, на седници од 27.02.2007. године, донело Правилник о самовредновању студија, педагошког рада наставника и услова рада на основу кога се врши провера квалитета студијских програма.

Провера квалитета студијског програма се спроводи путем анкетања студената током трајања студија, анкетања дипломираних студената, анкетања послодаваца код којих су дипломирани студенти засновали радни однос, анкетања потенцијалних послодаваца и путем вредновања наставног процеса и услова рада од стране наставног и ненаставног особља факултета.

Извештај о самовредновању пише продекан за наставу, а усваја га НН Веће Факултета.

На унапређењу квалитета наставног процеса учествују: Катедре, Наставно-научна већа Департмана, Наставно-научно веће факултета и Комисија за квалитет.

Табеле и Прилози за стандард 11:

Табела 11.1. Листа чланова комисије организационих јединица задужених за квалитет (Комисије за квалитет,...) на Установи.

Табела 11.2. Листа чланова Одбора за квалитет, ако постоји.

Прилог 11.1. Извештај о резултатима самовредновања Установе; [Извештај о самовредновању студијског програма](#).

Прилог 11.2. Јавно публикован документ – Политика обезбеђења квалитета- Установе.

Прилог 11.3. Правилник о уџбеницима на Установи.

Прилог 11.4. Извод из Статута Установе којим се регулише оснивање и делокруг рада организационих јединица задужених за квалитет (комисије за квалитет...).

Стандарди

Стандард 12. Студије на светском језику

Високошколска установа може организовати студијски програм на светском језику за сваку област и свако образовно-научно поље и образовно-уметничко поље ако поседује људске и материјалне ресурсе који омогућају да се наставни садржај може остварити у складу са стандардима.

За студијски програм се не организује настава на светском језику.

[Стандарди](#)

Стандард 13. Заједнички студијски програм

Под заједничким студијским програмом (ЗС-програм) подразумева се студијски програм за стицање свих облика заједничких диплома који организују и изводе више високошколских установа са статусом правног лица. Заједнички студијски програми воде стицању заједничке дипломе, двоструке (две) дипломе, или једне дипломе коју издаје установа одређена међусобним споразумом установа учесница.

Студије на овом студијском програму се не организују као заједнички студијски програм.

[Стандарди](#)

Стандард 14. ИМТ (интердисциплинарни, мултидисциплинарни и трансдисциплинарни) студијски програм

Под ИМТ студијским програмима подразумевају се интердисциплинарни, мултидисциплинарни и трансдисциплинарни студијски програми који обухватају материју из две или више области из истог или различитих поља.

ИМТ студијски програми се могу организовати у оквиру студија сва три нивоа и обе врсте високог образовања.

Студије на овом студијском програму се не организују као ИМТ студијски програм.

[Стандарди](#)

Стандард 15. Студије на даљину

Студијски програм заснован на методама и технологијама образовања на даљину подржан је ресурсима који обезбеђују квалитетно извођење студијског програма. Високошколска установа може организовати студијски програм на даљину за сваку област и свако образовно-научно и образовно-уметничко поље, ако наставни садржај, подржан расположивим ресурсима, може квалитетно усвојити кроз студије на даљину и ако се обезбеђује исти ниво знања дипломираних студената, иста ефикасност студирања и исти ранг (квалитет) дипломе као и у случају уобичајеног начина реализације студијског програма.

Студије на овом студијском програму се не организују као студије на даљину.

[Стандарди](#)

Стандард 16. Студије у високошколској јединици без својства правног лица ван седишта установе

Високошколска установа може организовати студијски програм у јединици без својства правног лица ван седишта установе, ако је подржан расположивим ресурсима и ако се обезбеђује исти ниво знања дипломираних студената, иста ефикасност студирања и исти ранг (квалитет) дипломе као и у случају реализације студијског програма у седишту.

Студије на овом студијском програму неће бити организоване у високошколској јединици без својства правног лица ван седишта установе.

[Стандарди](#)